

# MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

üksik number 15 senti



KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussekttsiooni juhataja J. Janusson

Sekttsiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussekttsiooni juhataja J. Kurkus

Sekttsiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 33

Tallinn, 18. augustil 1936

II aastakäik

## SISU:

Lhk.

PÖLLUMAJANDUS	
Alaasaaduste saagi hinnang . . . . .	596
TOOSTUS JA KAUBANDUS	
Tööstusettevõtete arv Eestis . . . . .	598
Lähiuudiseid . . . . .	601
LAEVANDUS	
Prahiturg augustis . . . . .	601
Teised sadamad juulis . . . . .	602
PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg . . . . .	602
Põllumajanduslik väljavedu . . . . .	603
Peekoniturg . . . . .	603
Tapaloomade ja lihaturg . . . . .	604
Kanamunaturg . . . . .	605
Piimaturg . . . . .	605
Teraviljaturg . . . . .	606
Aedviljaturg . . . . .	606
Kalaturg . . . . .	607
VALISMAA MAJANDUSTEATMEID	
Uudiseid Läti majanduspoliitika ja seadusandluse alalt . . . . .	607
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne . . . . .	608
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Soome majandus . . . . .	609

## CONTENTS:

Page

AGRICULTURE	
Garden Produce Estimates . . . . .	596
INDUSTRY AND TRADE	
Number of Industrial Enterprises in Estonia . . . . .	598
Sundry Information . . . . .	601
SHIPPING	
Freight Market in August . . . . .	601
Other Harbours in July . . . . .	602
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market . . . . .	602
Exports of Agricultural Products . . . . .	603
Bacon Market . . . . .	603
Cattle and Meat Market . . . . .	604
Egg Market . . . . .	605
Milk Market . . . . .	605
Grain Market . . . . .	606
Vegetable Market . . . . .	606
Fish Market . . . . .	607
FOREIGN COUNTRIES	
Economic Policy and Laws in Latvia . . . . .	607
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return . . . . .	608
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
Economic Conditions in Finland . . . . .	609

## Kuukiri „Konjunktuur“

avaldab Konjunktuurinstituudi uurimistöid ja annab Konjunktuurindekseis arvuliselt ülevaadeid majanduselu kohta originaalsel ja piltlikul kujul.

Kuukiri „KONJUNKTUUR“ ilmub iga kuu algul vihkudena 64—80 lk.

Tellimishind . . . . . Kr. 8.— aastas, poolaastas Kr. 5.—

ühes nädalikirja „MAJANDUSTEADETEGA“ „ 12.— aastas, poolaastas „ 7.—

Pr. E. Krestovskii  
nim. ENS<sup>1</sup> Riiklik  
Raamatukogu

# PÖLLUMAJANDUS

## AIASAADUSTE SAAGI HINNANG. — GARDEN PRODUCE ESTIMATES.

Aianduse tähtsus meie talundeis näib järjest suurenevat, kuna aedade asutamine ja korrastamine võtab iga aastaga üha rohkem ja rohkem maad.

1925. a. põllumajandusliku üleskirjutuse andmeil oli aiamaad Eestis 16 043,3 ha. 1929. a. põllumajandusliku üleskirjutuse ajaks suurenes aiamaa pindala juba 22 952 ha-le, seega 4 a. ajavahemiku järgi suurenemine 43%. Juba need kaks võrdlust on seevõrd tähtsad, et nende alusel võib märkida suurt aianduse levikut. Eidaspidise arengu kohta on kasustada osalise üleskirjutuse andmestik. Osalise üleskirjutuse andmestiku järgi laienes aiamaa pindala 1935. a. 24 710 ha-le, seega suurenemine ligikaudu 8% 1929—35. a., s. o. 6 a. jooksul.

Peamiseks huvi keskuseks on aiakultuuride muudatused. Aiasaadusist muutusid paljud ekspordi artiklikeks, mispärast eksporditõrid vajavad teateid vastavate aiasaaduste saagist, et sõlmida lepinguid. Samuti vajavad ka aiasaaduste tootjad andmeid aiasaaduste saagisuurusest, et kalkuleerida võimalikke hindu. Samal otstarbel on vajalikud ka saagiteated tarvitajaskonnale. Lõpuks ei ole mõeldav aianduse propaganda, ilma et ei teataks meie aianduse praegust seisukorda. Väljaveetavate aiasaaduste seas väärrib tähelepanu õunte-eksport. Ka sibulate, sigurite ja kurkide väljavedu on mõõduandva tähtsusega meie aiandusele.

Arvestades nimetatud asjaoludega tunti vajadust aiandusstatistika järele, mis pidevalt koguks, analüüsiks ja avaldaks andmeid meie aiandusest. Riigi statistika keskbürool oli ammugi tahe jooksva aianduseinformatsiooni korraldamiseks, kuid puudusid reaalised võimalused. Aianduse korrespondentvõrgu loomine keskkohast osutus senini raskeks, olgugi et aiandus-mesindus keskselts püüdis igati aidata kaasa aianduse korrespondentide leidmiseks.

Pöörde töö aiandusringide loomine. Aiandusringid, tegutsedes Põllutöökoja toetusel, kohustuvad andma aru oma tegevusest Põllutöökojale kui ka teistele asjaomastele asutistele. Kokkuleppeil Põllutöökojaga läks

korda moodustada aiandusassistentide aianduskorrespondentide võrku. Aiandusringide arv ei kata küll kogu riiki soovitava tihedusega, kuid nende asutamine on praegu teoksil ja nende arv suureneb järjest. Peale aiandusassistentide, kes tegutsevad aiandusringidesse kuuluvate talude aedades, läks korda tömmata kaasa ka teisi asjasthuvitatud isikuid teadete hankimisel aianduse kohta, nii et praegu tegutseb üle riigi ca 90 aianduskorrespondenti ja nendelt kogutud andmestik sisaldab umbes 2700 taluaeda. Samane andmestik on juba kaunis rikkalik kokkuvõtete tegemiseks.

Aianduskorrespondendid koguvad andmeid viljapuude, marjapõõsaste ja mesipuude arvu ning vabarnate, maasikate ja köögiviljade pindala kohta. Puuvilja- ja marjasaakide kohta teatasid aianduskorrespondendid 30. VI hinnangu viiepalilise hindamissüsteemi järgi. Seda hinnangut tuleb pidada ka esimeseks laiemaks hinnanguks puuvilja- ja marjasaakidest Eestis. Kõik aiandusringid ei saanud küll soovitud teateid, kuna mõnes ringis puudus assistent. Sel põhjusel ei tulnud ka Petserimaalt puuvilja- ja marjasaagi teadet, olgugi et seal tegutsevad kaiks aiandusringi. Hiljem leiti seal siiski aianduskorrespondentideks tegelikke aiapidajaid, — peamiselt köögiviljade kasvatamise piirkondadest.

Teistest maadest saabus teateid suuremal määral, mistõttu on ka ülevaade puuvilja- ja marjasaagi kujunemisest.

Tehtud kokkuvõtete järgi selgus, et puuviljasaak üleriiklikus ulatuses kujuneb alla keskmise, kuna marjasaak kujuneb keskmisest paremaks. Puuviljast suurima tähtsuse omavad õunad, kuna nende kasvatamine on kõige enam levinud. Aianduskorrespondentide hindamise järgi 30. VI õunasaak kujuneb pisut kehvemaks kui keskmine — 2,7 palli. Ka üksikutes maades ei ole seisund parem, arvatud välja Viljandimaa, kus maakeskmiselt hindasid aianduskorrespondendid õunasaaki 3,1 pallile, — seega võib pidada Viljandimaa õunasaaki keskmiseks. Pärnu- ja Valgamaal

hindasid õunasaaki aianduskorrespondendid 2,9 pallile, Tartu- ja Virumaal 2,8 pallile, Järva- ja Võrumaal 2,7 pallile, Läänemaal 2,6 pallile, Harjumaal 2,4 pallile ja Saaremaal 2,3 pallile. Seega kujuneb õunasaak nõrgimaks riigi kirde osas, s. o. Saare-, Lääne- ja Harjumaal. Pirnisaak kujuneb veelgi nõrgemaks kui õunasaak. Üleriiklikus ulatuses hindasid aianduskorrespondendid pirnisaaki 2,1 pallile ehk halvaks. Maade järgi kõrgeim hinnang — 2,5 palli — oli Valga- ja 2,4 palli Viljandimaal, kuna Järva-, Viru- ja Võrumaal pirnisaak kujuneb käesoleval suvel halvaks.

Palju parem ei ole lugu ka ploomisaaigiga. Üleriiklikus ulatuses hindasid aianduskorrespondendid ploomisaaiki 2,5 pallile, s. o. tunduvalt nõrgemaks kui keskmine. Maade järgi kõrgeimaks hinnanguks oli 2,8 palli — Valga-, Pärnu- ja Saaremaal ning nõrgimaks 1,4 palli — Harjumaal.

Kirsisaak on parem kui loetletud puuviljade saak. Üleriiklikus ulatuses hindasid aianduskorrespondendid kirsisaaki 3,0 pallile s. o. rahuldavaks. Maade järgi kujunes kirsisaak heaks Pärnumaal, kus korrespondendid hindasid saaki 4,0 pallile. Paremaks kui rahuldav kujunes kirsisaak veel Saare-, Viru-, Viljandi- ja Tartumaal. Nõrgemaks kui rahuldav kujunes kirsisaak Lõuna-Eesti maadest Võru- ja Valgamaal ja Põhja-Eesti maadest Harju- ja Läänemaal.

Pisut nõrgemaks kirsisaagist jääb korrespondentide hindel kreegisaaik. Üleriiklikus ulatuses hindasid korrespondendid kreegisaaiki 2,8 pallile s. o. nõrgemaks kui keskmine. Meil kasvatatavate puuviljade seas ei oma kreedid suurt tähtsust, kuna eelpool loetletud kõik on tähtsamad. Kreegikasvatamine omab poolmetsiku kultuuri ilme, kuna ravitsus- ja hoolitsustöid nende juures võetakse ette harva. Maade järgi on nende saagiteated väga erinevad. Parimaks kujuneb nende saak Valgamaal. Valgamaa kreegisaaiki hindavad korrespondendid 4,0 pallile. Nõrgimaks kujuneb kreegisaaik Harjumaal, kus korrespondendid hindasid nende saaki 1,2 pallile.

Karusmarjasaaki hindasid korrespondendid 3,3 pallile, kusjuures maade järgi,

arvatud välja Võrumaa, ületasid kõikjal hinnangud rahuldavat saaki. Võrumaa korrespondendid hindasid karusmarjasaaki 2,4 pallile.

Punasesõstrakasvatuse on meil kõige enam levinud marjakasvatusalala ja käesoleval aastal on punasesõstrasaak tunduvalt parem rahuldavast. Üleriiklikus ulatuses hindasid korrespondendid punasesõstrasaaki 3,8 pallile. Maade järgi parimaks kujuneb punasesõstrasaak Pärnu- ja Virumaal paremaks kui hea, kuna kõigis teistes maades hindasid korrespondendid punasesõstrasaaki hinnatega: parem kui rahuldav.

Mustasõstrasaaki hindasid korrespondendid üleriiklikus ulatuses 3,4 pallile ja hinded olid ühtlased kogu riigis, arvatud välja Harjumaal, kus saak kujuneb nõrgemaks kui rahuldav.

Valgeidsõstraid kasvatatakse vähe, kuid viimaseil aastail on nende levik arenenud tõusu suunas. Valgesõstrasaaki hindasid korrespondendid 3,3 pallile. Parimaks osutusid saagid Valgamaal, kus saaki hinnati 4,0 pallile ja nõrgimaks Harju- ja Läänemaal — 2,8 pallile.

Vabarnasaak üleriiklikus ulatuses kujunes paremaks kui rahuldav, kusjuures kõrgeimat saaki said Järvamaa korrespondendid, hinnates saaki 4,0 pallile.

Maasikasaaki hindasid korrespondendid paremaks kui rahuldav — 3,3 palli. Harjumaal korrespondendid hindasid maasikasaaki heaga.

Üldiselt peab tähendama, et käesoleval aastal nii puuvilja- kui ka marjasaagile avaldas kahjustavat mõju mitmetes kohtades külvus. Sademetevaese ja sooja ilmastiku mõjul hävitasid puuviljasaaki mitmesugused loomakahjurid, milliseid käesoleval suvel sigines palju.

Peale puuvilja- ja marjasaagi hindasid korrespondendid ka meesaaki. 30. VI-ks oli mett veel tarudest võetud välja vähe ja seepärast ei ole hinnang ka küllalt täielik. Üleriiklikus ulatuses lootsid aianduskorrespondendid käesoleva aasta meesaagi kujunevat siiski paremaks kui rahuldav. Ilmastik meekogumiseks oli senini soodus.

# TOOSTUS JA KAUBANDUS

## TOOSTUSETTEVÖTETE ARV EESTIS.

NUMBER OF INDUSTRIAL ENTERPRISES IN ESTONIA.

E. Krepp.

Kuna alatasa, pea igapäev toimuvad muudatused tööstusettevõtete arvus, uute ettevõtete juurdetuleku ja vanade ettevõtete likvideerimisega, siis võib tööstusettevõtete arvust kõnelda ainult teatud momendiks. See arv ei peegeldaks majanduselus toimuvat dünaamilist protsessi, vaid näitaks ainult ettevõtete arvulist seisut, käesoleval juhul seisut kalendriaasta lõpul.

Tööstusettevõtete arvus omavad suurima osatähtsuse väikeettevõtted. Nende arv mõjutab kõige enam tööstusettevõtete üldarvu. Kuid just väiketööstusettevõtete arv on kõige ebakindlamalt teada. Oma suure arvu, väiksuse ja mitte selge piiri tõttu käsitööga pääsevad väiketööstusettevõtted kergemini registreerimisest. Suur- ja kesktööstusettevõtete arv on teada täpsamalt ja vastavad arvud avaldatakse jooksvalt Statistika Keskbüroo poolt. Üksikutes rühmades suur-, kesk- ja väiketööstusettevõtete arv mõjutab suur-, kesk- ja väiketööstusettevõtete suuruse piiritlemine üksteisest.

Tööstusettevõtete arvu kindlakstegemiseks Eestis on kaks võimalust. Esimeseks võimaluseks on kasutada maksuinspektori andmeid kalendriaasta jooksul väljaantud äritunnistuste kohta. Teiseks allikaks on tööinspektori poolt peetav nende järelevalve alla kuuluvate tööstusettevõtete register. Vaatleksime maksu- ja tööinspektori poolt kogutavat andmestikku üksikasjalisemalt ettevõtete arvu seisukohalt.

Tööstusettevõtete arvu näitajaks maksuinspektori andmetel on kohalikkude linnavalitsuste ja Eesti Panga osakondade poolt tööstusettevõtetele välja antavate äritunnistuste arv. Äritunnistust on kohustatud lumastama kõik ettevõtted, ainult Riigi ärimaksu seaduses § 453-es loetletud ettevõtted on vabad sellest kohustusest. Äritunnistusi ei tarvitse lumastada riiklikud ettevõtted, mis loetletud eri nimekirjas, omavalitsuste üldkasulikud ettevõtted, kaitseväeasutiste söögimajad ja puhvetid, igasugu

õppeasutised ja õppetöökogad, teatrid, telliskivi-, lubja- ja tärklisetehased alla 4 tööliselega, ühistegelised piimatalitused, väikesed sae-, tuule-, vesi- ja mehaanilisel jõul töötavad veskid, põllumajanduslik viinapõletamine, põllumajanduslikud ettevõtted oma põllumajandus ja metsasaaduste töötlemiseks. Peale loetletud ettevõtete ja tegevuste on ärimaksust vaba käsitöö ja igasugune muu tööstus oma perekonnaliikmetele abil, kui selle juures ei kasutata üle ühe palgalise tööliise ja kahe õpilase. Kuni 1935. a. olid ärimaksust vabad ka ühistegelised laenuasutised, tarvitajate- ja majandusühisused põhikapitaliga mitte üle 5 000 krooni. Alates 1935. a. on ühisteg. ettevõtted loetud ärimaksu alla. Seega tähtsamateks äritunnistust mittelunastavateks tööstusettevõteteks on põllumajandussaadusi töötlevad tööstusharud — piimatööstus ja viinatööstus osaliselt. Peale nende on tööstusettevõtetest veel vabad väiksemad telliskivi-, sae- ja jahuveskid.

Tööinspektori järelevalve alla kuuluva võivate tööstusettevõtete mõiste on laiem ärimaksu alla kuuluvate ettevõtete mõistest. Tööinspektori järelevalve alla kuuluvad kõik need tööstusettevõtted, mis ärimaksu allagi, kuid peale selle veel suur osa neist ettevõtetest, mis äritunnistuse võtmisest vabad, nagu piimatalitused, viinavabrikud ja riigiettevõtted jmt. Tööinspeksiiooni alla võivad kuuluda kõik ettevõtted, kus vähemalt üks võõras tööline. Tööinspeksiiooni alla ei kuulu käsitöö ja igasugune muu tööstus oma perekonnaliikmetega.

Käsitöö ja tööstuse vahel tegelikult piiritlemine on väga raske. Ärimaksu seaduse järgi loetakse käsitööks töötamine oma perekonnaliikmetega, see ühtub ka tööinspektori poolt antud mõistega, kuid ärimaksu seadus tõlgitseb käsitöö mõistet veel laiemalt ja lubab oma perekonnaliikmetega töötavatel ettevõtetel ilma ärimaksu alla

kuulumiseta veel kasustada ühte palgalist ja kahte õpilast. Tööinspektorite kvalifikatsiooni järele kuuluvad ettevõtted ühe töölisega juba järelevalve alla. Sellest selgub, et tööinspektorite järelevalve alla kuuluvate tööstusettevõtete arv peaks olema tunduvalt suurem ärimaksu alla kuuluvate ettevõtete arvust. Vaatame tegehikku olukorda kõrvutades maksu- ja tööinspektorite andmeid.

### Tööstusettevõtete arv maksu- ja tööinspektorite andmeil 1923—1935. a.

Number of Industrial Enterprises According to Data of Tax and Labour Inspectors 1923.—1935. year.

	Tööstusettevõtete arv — Number of Enterprises	
	Maksuinspektorite andmeil — Data Supplied by Tax Inspectors	Tööinspektorite andmeil — Data Supplied by Labour Inspectors
1935	4 920	5 298
1934	4 521	4 788
1933	4 166	4 376
1932	3 711	4 069
1931	4 213	4 601
1930	4 197	3 825
1929	4 454	3 556
1928	4 802	3 885
1927	5 138	3 050
1926	4 988	3 082
1925	5 270	2 859
1924	5 715	2 148
1923	6 367	1 885

Maksuinspektorite andmete selgitamiseks olgu öeldud, et väljaantud äritunnistuste arv, resp. tööstusettevõtete arv, sisaldab ka ümbervahetatud äritunnistuste arvu, s. o. need juhud kus madalama järgu äritunnistuse vahetatakse kõrgema järgu äritunnistuse vastu. Selle kohta puuduvad täpsad andmed. Ligikaudselt võib tööstus- ja kaubandusettevõtete poolt aasta jooksul ümbervahetatavate äritunnistuste arvu hinnata kogu Eestis ca 400 peale, millest vast tööstusettevõtete osa oleks ca 100—150 ümber. Selle arvu võrra oleks maksuinspektorite andmeil tööstusettevõtete arv väiksem.

Kuni 1931. a. on tööinspektorite andmeil tööstusettevõtete arv väiksem maksuametite andmeist; alates 1932. a. ületab tööinspektorite andmeil tööstusettevõtete arv maksuinspektorite arvu 358 võrra. Kui võtta arvesse ka ümbervahetatud äritunnistuste

arv, mis täpsamalt ei ole teada, mis aga tabelis suurendab maksuinspektorite andmeil ettevõtete arvu, siis peaks 1932. a. tööinspektorite juures olema rohkem registreeritud ca 400—500 tööstusettevõtet, mis ärimaksu alla ei kuulunud. Viimastel aastatel peaks see arv olema veel tõusnud vast kuni ca 600 tööstusettevõteteni. See vahe on muidugi tingitud Riigi ärimaksu seaduse ja Tööstusliku töö seaduse lahkuminekutest tööstusettevõtete mõiste määramisel.

Vaatleksime veel suur-, kesk- ja väiketööstusettevõtete arvu maksuinspektorite ja tööinspektorite andmeil; tööinspektorite andmeis loetakse suurtööstuse ettevõteteks üle 20 töötajaga, kesktööstuse ettevõteteks 5—19 töötajaga ja väiketööstuseks 1—4 töötajaga ettevõtted. Riigi ärimaksu seaduse järgi on tööstusettevõtted jagatud I—VIII järku. Ligilähedaselt vastaks suurtööstuse mõistele I—IV järk. Riigi ärimaksu seaduses ei ole teatud järku kuulumise näitajaks ainult mitte tööliste arv, vaid ka mehaanilise jõuallika tarvitamine ja rida teisi tunnuseid teatud ala ettevõtete juures. I—IV järku kuuluvad üle 25 töölisega ettevõtted mehaanilise jõuallika tarvitamisel ja üle 50 töölisega ettevõtted ilma mehaanilist jõuallikat tarvitamata.

### Suur-, kesk- ja väiketööstusettevõtete arv maksu- ja tööinspektorite andmeil.

Number of Large-scale, Medium-sized and Small Industrial Enterprises According to Data of Tax and Labour Inspectors.

	Maksuinspektorite andmeil — According to Data of Tax Inspectors					Tööinspektorite andmeil — According to Data of Labour Inspectors				
	Suur I—IV järk Large-scale	Kesk V—VII järk Medium-sized	Väike VIII järk Small	Kokku Total		Suur I—IV järk Large-scale	Kesk V—VII järk Medium-sized	Väike VIII järk Small	Kokku Total	
1935	214	2 011	2 695	4 920		315	1 702	3 281	5 298	
1934	226	1 835	2 490	4 521		301	1 402	3 085	4 788	
1933	200	1 750	2 216	4 166		290	1 290	2 826	4 376	
1932	149	1 425	2 137	3 711		238	1 165	2 671	4 069	
1931	197	1 646	2 370	4 213		253	1 146	2 608	4 601	
1930	206	1 711	2 280	4 197		268	1 107	2 455	3 825	
1929	221	1 845	2 388	4 454		224	1 115	2 198	3 556	
1928	170	1 868	2 766	4 802		243	1 063	2 098	3 885	
1927	199	1 950	2 959	5 138		216	977	1 857	3 050	
1926	176	1 899	2 863	4 938		228	919	1 935	3 082	
1925	181	2 002	3 077	5 270		231	913	1 710	2 854	
1924	174	3 079	3 462	5 715						
1923	180	2 167	4 010	6 367						

Esitatud tabelis ei ühtu maksu- ja tööinspektorite suur-, kesk- ja väiketööstuse ettevõtete suuruse mõisted. Seepärast on ka tööinspektorite andmeil suurtööstuste arv Eestis suurem kui maksuinspektorite andmeil, milline vahe on tingitud sellest, et tööinspektorite juures osa neid ettevõttest, mis maksuinspektorite juures on loetud V järku, on arvatud suurtööstuste hulka. Väiketööstusettevõtete töötajate arvu ülemäär on 4 ja selle ülemäär suhtes ühtuvad nii maksu- kui tööinspektorite normid; alammäär suhtes aga lähevad lahku. Maksuinspektorite andmeil kesktööstusettevõtete arv ületab tööinspektorite andmeil kesktööstusettevõtete arvu. Mis on selle põhjuseks, ei ole päris selge, võib olla, et osa ettevõttest on pääsnud veel tööinspektorite järelevalvest. Suurem väiketööstusettevõtete arv tööinspektorite juures on loomulik.

Pikaajaliseks tööstusettevõtete arvu jälgimiseks on kohasemad maksuinspektorite andmed, kuna tööinspektiooni alla kuuluvate ettevõtete arv on aasta-aastalt laienevad ja alles viimase 3—4 aasta jooksul saavutanud rahuldava taseme. Järgnev tabel näitab tööstusettevõtete arvu äritunnistuse järkude järgi maksuinspektorite andmeil.

#### Tööstusettevõtete arv äritunnistuste järkude järgi.

Number of Industrial Enterprises According to Categories of Licenses Issued.

	Kokku								
	Total	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII
1935 . . .	4 920	20	11	25	158	334	368	1 309	2 695
1934 . . .	4 521	18	11	19	178	352	315	1 168	2 460
1933 . . .	4 166	17	14	22	147	304	288	1 158	2 216
1932 . . .	3 711	15	6	16	112	212	235	978	2 137
1931 . . .	4 213	21	12	25	139	280	269	1 097	2 370
1930 . . .	4 197	21	12	13	160	335	304	1 072	2 280
1929 . . .	4 454	19	16	26	160	326	322	1 197	2 388
1928 . . .	4 802	9	6	13	142	286	317	1 263	2 766
1927 . . .	5 138	16	7	23	153	291	323	1 336	2 939
1926 . . .	4 938	14	8	20	134	300	331	1 268	2 863
1925 . . .	5 270	13	8	30	140	288	320	1 394	3 077
1924 . . .	5 715	14	11	23	126	282	356	1 441	3 462
1923 . . .	6 367	13	5	24	148	291	367	1 509	4 010

Andmed näitavad kalendriaasta jooksul välja antud äritunnistuste arvu, mida võib lugeda ettevõtete arvukaks. Vähendada tuleks

neid andmeid ainult ümbervahetatud äritunnistuste arvu võrra, kahjuks pole nende kohta käepärast täpsamaid andmeid.

Tööstusettevõtete arv on kõigunud 1923—35. a. vahemikus 6 400—3 700 vahel ja peamiselt VII ja VIII järgu ettevõtete arvel.

Ettevõtete arv on olnud kõige suurem 1923. a. „ülesehituse” ajajärgul. Sellest aastast peale on ettevõtete arv aasta-aastalt langenud mõne väikese vahepealse tõusuga. Ettevõtete arv oli väikseim 1932. a. 3 700 ettev. ja alates 1933. a. näeme tõusu igal aastal peamiselt VI, VII ja VIII järgu ettevõtete arvel.

Tööstusettevõtete leviku kohta annab üldise pildi järgnev tabel.

#### Tööstusettevõtete arv linnades ja maal.

Number Industrial Enterprises in Towns and Countries.

	Linnades	Maal	Kokku
	Towns	Country	Total
1935 . . . . .	2 525	2 395	4 920
1934 . . . . .	2 077	2 444	4 521
1933 . . . . .	2 013	2 153	4 166
1932 . . . . .	1 842	1 869	3 711
1931 . . . . .	2 089	2 124	4 213
1930 . . . . .	1 971	2 226	4 197
1929 . . . . .	1 948	2 506	4 454
1928 . . . . .	2 008	2 794	4 802
1927 . . . . .	2 120	3 018	5 138
1926 . . . . .	2 026	2 912	4 938
1925 . . . . .	1 979	3 291	5 270
1924 . . . . .	2 135	3 580	5 715
1923 . . . . .	2 654	3 713	6 367

Tööstusettevõttest on linnades ja maal peagu võrdselt. Iseseisvuse algul ületas maal asuvate ettevõtete arv linnades asuvate arvu. 1935. a. on aga suhe ümberpöörduvalt, linnades asub rohkem ettevõttest kui maal. Ettevõtete arv on muidugi liig üldjooneliseks vahekorra näitajaks. Ettevõttele asukoha valikul kõnelevad kaasa mitmesugused asjaolud, eeskätt muidugi transpordi printsiip. Kahtlematult tuleks ettevõtete leviku juures võtta arvesse ettevõtete suurus. Toodangu seisukohalt kalduvad muidugi ülekaal linna, kuna maal asuvad ettevõtted enamikus on väikesed ja seotud eeskätt põllumajandussaaduste töötlemisega.

## LÜHIUUDISEID — SUNDRY INFORMATION.

● Majandusminister kinnitas villahindade noteerimiskomisjoni kodukorra ja määras komisjoni esimeheks Majandusministeeriumi esindaja tööstusinspektor J. Michelson'i. 15. VIII k. a. oli Tallinna Börsikomitee ruumes noteerimiskomisjoni esimene koosolek, kus I sordi lambavilla hinnaks noteeriti maal kokkuostu kohtades 3,55 kr. kg, II sordi — 2,80 kr. ja III sordi — 2,05 kr.

● Käsitöökoja alla kuuluvate käsitöölise registreerimine koja valijate nimekirja koostamiseks on üle riigi käimas. Koja elluviimise komitee on laiali saatnud üle 17 000 registreerimislehe. Esimesena lõpetas registreerimise Vihterpalu vallavalitsus. Võnnu vallavalitsus, Läänemaal, on komiteele teatanud, et tema piirkonnas ei leidu käsitöölisi, kes kuuluksid koja alla.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond andis loa:

● Eesti mehaanilisele puutöös-

tusele a/s. A. M. Luther, Tallinnas, Kivitan. asuvas vineeriosakonna liimijaoskonnas töötamiseks. Jaoskonnas leiab tööd keskmiselt 10 inim. Valmistatakse liimi vineeriosakonna jaoks.

● Peenviinatehas „Emlo“ u/ü. E. Puhk & Ko, Tallinnas, üle viia peenviinatehast Aia ja Inseneri tän. nurgale nr. 1. Ettevõttes leiab tööd 10 tööl. Jõuandjaks 0,5 h. j. elektrimootor. Valmistatakse mitmesuguseid peenviinasid, nagu: likööri, konjakit jne.

● Vold. Schvalbe'le, Tartus, Raekoja 80 vilditööstuse sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd 7 tööl. Jõuandjaks elektrimootor 0,5 h. j. Valmistatakse tahvelvilti ja viltjalanõusid.

● U/ü. T. Muru & Ko, Tallinnas, Siimoni 1 võitünni- ja vaadivabriku „Estotünn“ sisseseadmiseks. Ettevõttes leiab tööd kuni 25 tööl. Jõuandjaks elektrimootorid. Valmistatakse võitünni, vaate jm. tündersepatöid.

## LAEVANDUS

## PRAHITURG AUGUSTIS. — FREIGHT MARKET IN AUGUST.

Laevade prahiturg hakkas juuli teisel poolel elavnema ning juuli lõpunädalal näitas paranemise tendentsi, mis on kestnud edasi ka augustis. Tunduvat mõju prahiturule avaldas viljaturg, kus üldine seisukord kujunes järgmiseks:

P.-Am. Ühendriiges kuumuse tõttu villikaldu suurel määral, mistõttu sinna tuleb osa vilja (maisi) importida. Ka Kanadas ei ole lõikus kõige tõotavam ning Euroopas on väljavaated mitmesugused, enne oli kuumus ja viimasel ajal on vihmaad teinud kahju. Selle tagajärjel eelmistel aastatel kogunenud tagavarad tulevad jaotamisele ning on oodata suuremat vilja-kaupade liikumist kui eelmistel aastatel. Tagajärjeks on laevade suurem nõudmine viljavedudeks.

1. augustiks tõsteti minimaal prahid Argentiinast Euroopasse 9 d. võrra, nii et hind on nüüd 19/—20/- tn. Augusti alul maksid prahitjad isegi 3 d. üle minimumi ning lae-

vade nõudmine Euroopa kui ka P. Ameerika oli õige elav. Ka Kanada vedudel tõsteti miinimum-hinda 2/- pealt 2/3 peale per qr ning Austraaliast tõsteti 1/6—2/6 per tn. Ilmusid turule ka Doonau prahid ning makseti avg./sept./okt. vedude eest 17/6—18/4, mis on võrdlemisi hea hind. Mustast merest makseti 13/-. On oodata elavat tegevust viljavedudel ka edaspidi, mis muidugi avaldab mõju ka teistel turgudel. Nii tõusidki süteprahid Walesist Aleksandriasse 6/6 peale, kuna nad olid langenud juba 6/- peale.

Balti—Valgemere prahiturul augusti esimesel poolel oli suur elavus metsaprahtides, kus makseti täielikud miinimumprahid ning paljudel juhtudel isegi üle. Vene vastupanu miinimum-prahidele mürdus ning viimasel ajal sõlmib terve rea Inglise laevu isegi Timecharteril miinimum-prahidega, eriti Karamere vedudel. Ka süteprahid Balti merde on üldise olukorra tagajärjel vähe paranenud,

kuigi siin vahele sattuvad ka väga madalad hinnad.

Üldine prahituru olukord augusti kuuks on rõõmsam, mis tasub osalt selle loiduse ja madalad hinnad, mis valitsesid aasta esimesel poolel. Kui kaua kestab elavus, on raske öelda, kuna praeguse tõusu põhjuseks ei ole üldine elavus maailma kaupade vahetamisel, vaid peamiselt viljaturu nõudmised. Teisest küljest metsaveod saavad 2—3 kuuga läbi ning siis vabaneb jälle hulk tonnaaži. Rõõmustav on nähe, et metsaveo miinimumprahid löid läbi ning praegu on käsil eeltööd

1937. a. seda aktsiooni veelgi kindlamalt teostada.

Praegu on käes juba ka I poolaasta ja juuni prahi indeksid, mis „Lloyds List'i" järel näitavad järgmist:

	Juuni		I veerand		II veerand	
	1936	1935	1936	1935	1936	1935
Euroopa	74,0	70,0	—	—	—	—
P. Ameerika	70,5	56,5	—	—	—	—
L. Ameerika	73,9	67,2	—	—	—	—
I. India & Aafrika	74,96	69,9	—	—	—	—
V. ook. Austraalia	60,7	56,8	—	—	—	—
Üld	70,8	64,1	70,2	63,9	70,0	64,1

### TEISED SADAMAD JUULIS. — OTHER HARBOURS IN JULY.

Laevasõit kõigis sadamais, peale Tallinna, ulatus k. a. juulis sissetulnud mahu poolest 63 827 net. rgt. eelmise aasta 67 404 net. rgt. vastu. Tagasimineku põhjustas välisõit, mille läbikäik tänavu juulis oli väiksem eelmise aasta juulist. Võrreldes juuniga oli laevasõit juulis märksa elavam. Teiste sadamate laevasõidust langeb ligi  $\frac{1}{3}$  välissõidule ja  $\frac{2}{3}$  rannasõidule.

Kaupade läbikäik kõigis sadamais, peale Tallinna ulatus k. a. juulis 47 898 tn eelmise aasta sama kuu 45 503 tn vastu, olles suurem 5,2% võrra. Juurdekasvu põhjustas rannaveodude suurenemine. Võrreldes eelmise kuuga tänavust juuli kaupade läbikäiku osutas viimane 56,1% juurdekasvu, millest tuleb panna väljaveo suurenemise arvele. Väljavedu välisriigesse juulis oli kakas korda suurem samast juunis. Kaupade läbikäigu moodustab

teistes sadamates juulis  $\frac{2}{3}$  osas välisveod ja  $\frac{1}{3}$  osas rannaveod. Juulis oli kaubavedu Eesti sadamate (peale Tallinna) ja välisriikide vahel 31 361 tn ja rannaveod ulatusid 16 537 tn-ni. Mõlemis arvus, eriti esimeses, on väljaveol suurem osatähtsus. Aasta algusest kuni augustini veeti kaupu teiste sadamate kaudu Eesti ja välisriikide vahel 73 540 tn (sellest väljavedu 65 362 tn) rannasõidus 50 307 tn (sellest väljavedu 29 978 tn).

Reisijate läbikäik teistes sadamates (peale Tallinna) ulatus 18 160 isikuni, neist läks välisriigesse ja tuli sealt 648 isikut. Juunis oli reisijate läbikäik sadamais märksa suurem juulist, nimelt 27 108 isikut. Elavam liikumine rannasõidus moodustas ülekaalu. Ka välissõidus liikus juunis juulist rohkem reisijaid.

## PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

### VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võituru seisundi kujunemine möödunud nädalal toimus üldiselt paranevas suunas. Nii noteeriti eesti või hinnaks Manchesteris 114—116 š cwt, möödunud nädalal 112—114 š vastu, seega tõusis Inglisest saadav võihind 157 snt-le fob Tallinn kg kohta. Samuti saime Saksast 3 snt. kg-lt enam kui möödunud nädalal. Võihindade liikumisele vastavalt välisurgudel tõsteti ka meie eksportvõi hinda 3 sendi võrra kg-lt, s. o. 157 snt. kg franko saatejaam. Turutendentsi hinnati kindlana.

Võituru seisund püsib käesoleval ajal, võrreldes eelmise a. sama ajaga, tunduvalt soodsam. Hindade tasemest lähtudes oli näit. meie võihind Inglises möödunud nädalal kr. 2.05 kg möödunud aasta sama aja 165 snt. vastu. Seega on meie võihind käesoleval aastal kõrgem Inglises 24% võrra kui möödunud aastal. 1934. a. võrreldes on aga tõus juba 50%. Hindade kõvenemise tõttu välisurkul on meie eksportvõi hinnanoteering paranenud k. a. 30% võrra, võrreldes l. a. sama aja noteeringuga



(120 snt.). 1934. a. augusti keskmisega on tõus juba üle 100%. Seega seisukord võiturul on muutunud kahe aasta vältel tunduvalt soodsamaks. Majandusliku seisukorra paranemisega on võitartvitamine Inglises suurenenud. Kuna näit. möödunud nädalal võipakkumine Inglises, eriti ookeanitagustest maadest, oli tavalisest suurem, kõvenes hindade tase siiski. Viimast asjaolu nähtavasti soodustas ka P.-Am. Ühendriikide suurenev võioist, mistõttu ookeanitagustest maadest lähemal ajal võieksport suundub osaliselt sinna. Senini on aga P.-Am. Ühendriigid ostnud võid ainult umbes 6—7000 cwt.

Võitagavarade liikumine Inglises näitab edasi sesoonset tõusutendentsi. Nii oli võid külmutusmajades 1. VIII juba üle 1 102 000 kasti, juuli 885 000 kasti vastu. Möödunud aasta augusti algul ulatus võitagavarade seis 1 186 000 kastile ning 1934. a. samal ajal 1 885 000 kastile. Seega on k. a. võitagavarade seis märksa väiksem eelmistest aastatest. Või väljavedu Taanist oli juulis 2% võrra suurem kui möödunud aastal samal kuul. K. a. esimese seitsme kuu vältel on väljaveetud võikogus suurenenud 4% võrra, võrreldes 1. a. sama aja eksporditud kogusega. Kogu väljaveetud võikogusest on läinud Saksa 24%, möödunud aasta 16% vastu, suurenedes seega 56% võrra. Seevastu Inglisse veetud võikogus näitas vähenemist 5%, olles osatähtsusest 74%, 1. a. 81% vastu.

Hollandist on või väljavedu k. a. esimesel poolel suurenenud võrdlemisi tunduvalt. Nii oli k. a. esimese kuue kuu võieksport Hollandist 577 105 cwt. 1. a. sama aja 472 657 cwt. vastu. Seega on või väljavedu suurenenud 22% võrra. Peamiseks Hollandi võituruks on inglise, kuhu on läinud üle poole väljaveetud võikogusest. Järgnevad Saksa, Belgia ja Prantsuse.

Võieksport Rootsist on k. a. näidanud tagasiminekut. Nii on aasta esimesel poolel või väljavedu Rootsist langenud 165 357 cwt-le möödunud aasta sama aja 213 081 cwt vas-

**PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.**  
**EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS**

	Nädalaa.		1936. a. 1. I kuni 16. VIII	1935. a. 1. I kuni 18. VIII	1934. a. 1. I kuni 19. VIII
	10./VIII- 16./VIII 1936	3./VIII- 9./VIII 1936			
<b>VÕI (tonni)</b>					
<i>Butter (tons)</i>	289,3	338,9	5969,0	6473,6	6343,1
Sellest:					
Saksa . . .	172,8	137,8	2430,5	2219,8	1731,0
Inglisse . . .	116,4	201,1	3440,5	3967,1	4458,5
Belgiasse . . .	—	—	—	39,7	12,1
Soome . . .	—	—	—	—	2,1
<b>MUNAD</b>					
(tuh. tk.) —					
<i>Eggs (1000)</i>	1289	499	24322	29022	20823
Sellest:					
Inglisse . . .	463	261	14375	20255	14357
Saksa . . .	821	238	5973	5697	3843
<b>PEEKON</b>					
(tonni) —					
<i>Bacon (tons)</i>	79,7	13,0	1833,0	1388,9	1648,7
<b>LINA (tonni)</b>					
<i>Flax (tons)</i>	152,0	10,3	6060,5	4079,5	2834,0
Sellest:					
Inglisse . . .	126,6	—	2637,0	2830,1	2036,1
Belgiasse . . .	—	—	1039,4	70,3	121,6
Soome . . .	—	—	455,1	134,0	99,1
Saksa . . .	25,4	10,3	1045,8	882,5	465,7
Prantsusse . . .	—	—	733,7	10,3	60,5

tu. Seega on võieksport näidanud langust 22% võrra.

Ka meie või väljavedu on läinud tagasi. Nii eksporditi meil võid juulis 1 204 tn. 1. a. sama kuu 1 483 tn. vastu. Seega vähenes juulis eksporditud võikogus 19% võrra. K. a. seitsme kuu vältel on või väljavedu 5 341 tn, möödunud aasta sama aja 5 695 tn vastu, vähenedes seega 6%. Kogu väljaveost on läinud Inglisse 3 122 tn, Saksa 2 120 tn ja ülejäänud osa teistesse maadesse.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt kg:

Tallinnas	—	lauavõi	165	snt, köögivõi	155—160	snt
Tartus	..	"	163—172	"	145—163	"
Viljandis	..	"	175	"	145—160	"
Pärnus	..	"	165—170	"	155—160	"
Valgas	..	"	165—175	"	150—160	"
Rakveres	..	"	175—185	"	140—150	"
Paides	..	"	175	"	140—150	"

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Saksa 2 006 tünni, Inglisse 3 579,5 tünni ja muud müügid 2 tünni.

**PEEKONITURG. — BACON MARKET.**

Peekoniturul püsib kindel tendents. Eesti peekoni kõrgema sordi noteering jäi püsima 93 š-le tsentner. Praegune peekonihind on võrreldes läinud aasta hinnatasemega tundu-

valt kõrgem. Läinud aastal samal ajal noteeriti Londonis Eesti peekoni kõrgema sordi hinnaks 78 š tsnt., seega on praegune hind 15 š ehk 20% võrra kõrgem. Kuna Inglises

nõudmine peekoni järgi plüsub, võib loota, et hinnad ei muutu ka augusti teisel poolel.

Arvestades asjaolu, et Londonis ja siseturul jäid hinnad endisiks, jäeti muutuseta ka peekonsigade noteeringud. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort	Sise-
60—72 kg . . . . .	95	90	84		tu-
55,5—59 „ . . . . .	90	86	80		hinnad
72,5—75 „ . . . . .	90	86	80		
75,5—80 „ . . . . .	86	82	79		

Toodang näitab praegu järjekindlat tõusu. Möödunud nädalal tapeti eksporttapamajades 1 637 siga 1 477 sea vastu eelmisel nädalal.

### TAPALOOMADE JA LIHATURG.

Põllutöökoja Tallinna elustapaloomade ja lihaturul oli möödunud nädalal elustapaveiste pakkumine käesoleva aja kohta üle keskmise. Turustati 506 veist, sellest 150 veist eksporditi elusalt Soome. Nõudmine veiselihale nõrgenes, mille järeldusel liha hind langes paari sendi võrra kilolt.

Nädala keskmiselt veiseliha maksus: pulliiliha (eluskaal üle 400 kg) nuumatuil 42—45 s, keskmisil 40—41 s ja lahjadel 38—40 s kg. Eluskaalu alusel 24—25—27 senti kg.

Pullid väiksemad (e. k. alla 400 kg) kõikidel sortidel 35—40 s kg ning eluskaalu alusel müües 23—25 s kg.

Lehma- ja härjaliha maksus nuumatuil 40—46 s, keskmisil 30—36 s ja lahjadel 25—28 s. kg. Eluskaalu alusel müües nõuti ja maksti nuumatuil 28 s, keskmisil 21 s ja lahjadel 16—17 s piires kg-st.

Mullikalaha (e. k. 120—300 kg) maksus kõikidel sortidel 35—40 s kg, eluskaaluga 23—25 s kg.

Väiksemad pullid ja mullikad läksid enamuses eksportkaubaks ning ost ja müük toimus looma viisi ja eluskaalu alusel.

Vasikate pakkumine väike. Tendents kindel. Turustati 353 vasikat. Liha maksus nuumatuil 55—60 s, keskmisil 42—50 s ja lahjadel 35—42 s kg. Eluskaaluga müües 27—35—43 s kg.

Lambaliha pakkumine keskmine. Ekspordi ootamatul katkestamisel oli karta siseturul suuremat pakkumist, kuid vastava hoiatuse tagajärjel jäi pakkumine normaalseks, mis hoidis ära ka lihahinna languse.

Käesoleva aasta esimesel poolel vedas Saksa sisse 162 000 elussiga 1935. a. esimese poole 898 sea vastu. Üksikute maade järgi oli sissevedu järgmine:

Taani . . . . .	61 021	siga
Läti . . . . .	54 458	„
Eesti . . . . .	22 075	„
Poola . . . . .	20 822	„
Ungari . . . . .	2 060	„
Rumeenia . . . . .	1 986	„
Teised maad . . . . .	9	„

Kokku 161 981 siga

Nagu toodud arvudest selgub, omab Taani ka Saksa sisseveos esikoha 38%-ga üldsisseveost. Eesti on sisseveos kolmandal kohal 14%-ga.

### — CATTLE AND MEAT MARKET.

Nii maksus lambaliha nuumatuil 55—60 s, keskmisil 45—55 s ja lahjadel 35—45 s kg. Eluskaaluga müües maksus lammas lihaheaduse järgi 20—25—30 s kg. Lähematel nädalatel algab lammaste turustamishooaeg ning ekspordi puudumisel võivad hinnad suure pakkumise tagajärjel langeda. Ühe lihaliigi suur pakkumine ja hinnalangus viib langustendentsile harilikult ka teised lihaligid — eriti aga veiseliha. Seepärast on tungivald soovitatav, et põllupidajad sügisel laatade ja peamüügi hooajal ei paiskaks kõiki müüdvaid lambaid turule, vaid teeks seda mõõdukalt, jättes osa hilissügiseks ja talveks. Nimetatud ajal on hinnad kõrgemad siseturul ning võimalik, et avaneb selleks ajaks ka lahedam olukord ekspordiks. Selline pakkumine ja hindade reguleerimine põllupidajate endi poolt turul tasub kindlasti enese mitmekülgselt.

Sealiha pakkumine oli keskmine. Turustati nädalas 450 siga. Sealiha maksus noored (e. k. kuni 80 kg) 70—75 s, liha-sead (e. k. 80—140 kg) 70—75 s ja rasva-sead (e. k. üle 140 kg, tapakaaluga üle 110 kg) 68—72 s, peekonkaalused sead 76 s kg. Eluskaalu alusel 54—55 s kg.

### Lihahinnad teiste linnade turudel (snt kg):

	Sealiha	Veiseliha	Vasikalaha	Lambaliha
Tartu . . . . .	75—85	45—65	40—50	55—65
Pärnu . . . . .	80—90	40—60	45—50	50—55
Valga . . . . .	80—90	55—60	42—48	48—50
Narva . . . . .	70—90	40—45	40—50	50—55

Veisenahad maksusid — toorelt 65 s, soolatult 75 s kg, lambanahad 2—4 kr. tk. ning vasikanahad 2—4,5 kr. tükk, suuremad kaalus üle 3,5 kg, ühe kg hind 1.20—1.30 kr.

**KANAMUNATURG. — EGG MARKET.**

Kanamunahindade liikumine Inglises näitas möödunud nädalal väikest nõrgenemist. Nii noteeriti näit. Taani kanamunade hind Londonis 12 š 9 d — 13 š (18 lbs) suursada möödunud nädala 13 š vastu. Rootsi kanamunade hind langes samaraskustel munadel 3 penci võrra, s. o. 12 š 3 d — 12 š 6 d-le suursada. Kuna meie kanamunade kogus Londoni turul on väike, ei noteerita nende hinda. Et Rootsi ja meie kanamunahindade vahe Londonis on püsinud võrdlemisi stabiilne, s. o. 3 penci 15,5 lbs raskustel munadel, võib meie samaraskuste kanamunade hinda arvestada 10 š-le. Saksas oli kanamunaturu seisukord üldiselt kindel. Kuna nädala lõpul seisukord uuesti näitas elavnemist, noteeriti meie kanamunahinnaks 65 s kg franko kogumispunkt. Eksportöörid maksavad tootjatele vähemalt

50 gr raskustest munadest	36 snt	kümme	ehk	7,2 snt	paar
55 " " "	38 " "	" "	" "	7,6 " "	" "
60 " " "	40 " "	" "	" "	8,0 " "	" "

Siseturu munahinnaks noteeriti alla 50 gr raskustel munadel 26 snt kümme ja üle 50 gr raskustel 33 snt kümme.

Kanamunade väljaveo kujunemine tähtsamatest väljaveomaadest on k. a. liikunud mitmes suunas. Nii oli kanamunade väljavedu Taanist juulis 20% võrra suurem kui möödunud aastal samal kuul. K. a. esimese seitsme kuu väljavedu ületab 13% võrra l. a. sama aja väljaveetud koguse. Seejuures suurenes sissevedu Inglisse 21% ja Saksa 10% võrra. Kogu väljaveost läks Inglisse 66%; möödunud aasta 62% vastu, kuna Saksa veetud muna-koguse osatähtsus jäi endiselt 25%-le. Teisest tähtsamast väljaveomaast, s. o. Hollandist on kanamunade väljavedu märksa väiksem möödunud aasta väljaveost. Kanamunade välja-

vedu k. a. esimesel poolel on Hollandist 36 127 tn möödunud aasta 38 715 tn vastu, vähenedes seega 7% võrra. Samuti on kanamunade väljavedu vähenenud Austriast. K. a. esimese poole jooksul on eksporditud muna Austriast 20 420 kv möödunud aasta 24 051 kv vastu, seega ulatub väljaveo koguse vähenemine 18%-le. 1933. a. esimese poole väljaveoga võrreldes on vähenemine ligi 70%. Ka Rootsist on kanamunade väljavedu läinud tunduvalt tagasi. K. a. esimese kuue kuu vältel on eksporditud Rootsist (13 690 000) muna läinud aasta 25 120 000 muna vastu. Seega vähenes kanamunade väljavedu Rootsist 46% võrra. Seevastu aga Bulgaariast on kanamunade väljavedu tunduvalt suurem eelmise aasta, väljaveost. K. a. esimese kuue kuu vältel ulatub kanamunade väljavedu 9 485 tn-le möödunud aasta sama aja 5 216 tn vastu. Seega on kanamunade väljavedu suurenenud Bulgaariast 81% võrra.

Meie kanamunade väljavedu oli k. a. juulis 5 328 000 tk, möödunud aasta sama kuu 6 077 160 tk vastu. Seega oli kanamunade väljavedu juulis väiksem 12% võrra. K. a. seitsme kuu vältel oli kanamunade väljavedu 23 034 960 tk l. a. sama aja 26 318 520 tk vastu, vähenedes seega 3 273 560 tk ehk samuti 12% võrra. Kogu väljaveetud kanamunadest on läinud Inglisse 61%, Saksa 21%, Šveitsi 9%, Tšehhoslovakkiasse 7% ja ülejäänud osa teistesse maadesse.

Siseturul maksusid väikemüügil keskmise suurusega munad snt. paar:

Tallinnas . . .	7—10 snt	Valgas . . .	8—9 snt
Tartus . . .	9—10 " "	Rakveres . . .	8—9 " "
Viljandis . . .	9—10 " "	Paides . . .	8 " "
Pärnus . . .	9 " "	Võrus . . .	8—9 " "

**PIIMATURG. — MILK MARKET.**

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 17. skp. möödunud nädala kohta Tallinnas endised hinnad, s. o. I valiku rööskpiim piimakauplustele müügil 10 senti ja piimatööstustele müügil 9 senti liiter. II valiku rööskpiim piimakauplustele müügil 9 senti ja piimataöstustele müügil 7—8 senti liiter.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes möödunud nädalal:

	pudelites lahtiselt		pudelites lahtiselt	
	1. valik		2. valik	
Tallinn . . . . .	15	—	11—12	10—12
Tartu . . . . .	13—14	10—11	—	8—9
Narva . . . . .	12—14	9½—11	—	8½—10
Pärnu . . . . .	—	12	—	11
Viljandi . . . . .	—	—	12	9
Rakvere . . . . .	13	10—11	—	8
Valga . . . . .	13	—	—	8—9
Võru . . . . .	—	—	—	9
Paide . . . . .	—	—	—	7

## TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Üle kahe kuu kestnud hindade tõus maailmaturul jäi möödunud nädala algul seisma ja kaldus nädala lõpu poole nõrgenemisele. Eelmise nädalaga võrreldes tunduvama hinna tagasimineku osaliseks said P.-Am. Ühendriikide tähtsamad börsid, kuna seevastu Euroopa sisseveomaades hinnalangus ei olnud nii märgatav. Nii nõrgenes nisuhind Winnipegis võrreldes eelmise nädalaga 70 snt. kv-lt ja rukis 38 snt., kuna samaaegne hinna tagasimineku Hamburgis oli nisul 30 snt. ja rukis näitas isegi veel 4 snt. paranemist. Endiselt on saagiteated P.-Am. Ühendriigis ja Kanas nõrgad, kuid hindu pidurdavalt mõjuvad peamiselt hilisemad head saagiväljavaate teated lõunapoolkera (Argentiina ja Austraalia) maadest.

Möödunud nädala kohta noteeriti tähtsamail teraviljabörsidel järgmisi hindu kr. kv. kohta (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

Rukis: Chicago 11.30 (11.47), Winnipeg 9.19 (9.57), Hamburg (La Plata) 9.07 (9.08).

Nisu: Chicago 14.57 (14.87), Winnipeg 13.33 (14.03), Hamburg (Manitoba I) 16.51 (16.81), Liverpool 14.96 (15.16).

Mais: Chicago 15.02 (15.07).

Möödunud nädalasel valitsuse koosolekul kinnitati riikliku viljamonopoli poolt ostetava toiduvilja ostutingimused ja hinnad. Müüsoovijail tuleb esitada rukki- ja nisumüügi pakkumisavaldus kohalikule vallavalitsusele registreerimiseks, hiljemalt 3. IX, milline vallavalitsuse registreerimismärkusega tuleb uuesti esitada vilja vastuvõtu toimkonnale.

Teraviljaturu korraldamisseaduse alusel ostetav rukis peab olema puhas ja täiesti kui-

vatatud, niiskuse sisaldusega mitte üle 13% ja normaalse lõhnaga. Rukis ei või sisaldada teisi viljakultuure peale nisu üle 1%, muid lisandusi mitte üle 1% ja poolikuid teri mitte üle 3%. Kopitanud, kroovitud ja üle 2% kasvanud teri sisaldavat rukist vastu ei võeta.

Keskmine hind on 13 senti kg rukki eest, mille liitri kaal on 720 gr. Iga 10 gr keskmisest normist raskema rukki eest makstakse 1% rohkem ja iga 10 gr kergema eest 1% vähem alushinnast. Rukist, mille liitrikaal on alla 670 gr võib jätta vastu võtmata.

Eelmise aasta ostutingimustega võrreldes on tänavune liitrikaal 5 gr väiksem ja poolikute terade hulk 1% suurem, kuna makstav hind on 1 snt. kilolt kõrgem.

Ostetav nisu peab olema puhas ja kuivatatud, niiskuse sisaldusega mitte üle 14% ja normaalse lõhnaga. Teiste viljakultuuride sisaldus ei tohi tõusta üle 2%, muude lisanduste hulk mitte üle 1%, poolikuid teri mitte üle 3% ja kasvanud teri mitte üle 2%. Kopitanud, kroovitud ja nõgiteri sisaldavat nisu vastu ei võeta.

Riik maksab põllupidajatele nisu eest, mille liitrikaal on 780 gr 20 snt. kg. Nisu eest, mille liitrikaal on üle 780 gr makstakse iga üleoleva 10 gr eest 1% rohkem ja nisu eest, mille liitrikaal alla 780 gr makstakse iga alla oleva 10 gr eest 1% vähem alushinnast. Nisu, mille liitrikaal alla 730 gr, võib jätta ostmata.

Möödunud aastaga võrreldes on liitrikaal tänavu suurendatud 10 gr võrra, kuid makstav hind on sealjuures kallim 6 snt.

Müügi avalduslehed saadetakse juba käesoleva nädala lõpul vallavalitsustele, kes need toimetab edasi põllupidajale.

## AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunteturg laieneb ja hoogsamaks hakkab muutuma ka õunte eksport. Möödunud nädala keskel saadeti Eestist esimesed eksportõunad Soome, mis leidsid seal võrdlemisi head vastuvõttu. Käesoleval nädalal on loota juba suuremate koguste saatmist. Peamiselt saadetakse meilt Soome praegu valget klaari, pirnõuna, suisleppa ja maartsipaani, millised sordid kuuluvad meie paremate suviõunte hulka. Eksportõunte keskmiseks hin-

naks on kujunenud meil 24—26 snt kg või pakitult koos kastiga 30—32 snt kg.

Siseturu hinnad seisavad veel eelmise nädala hinnatasemel, või näitavad väikest langustendentsi. Turule ilmusid ka mitmesugused ploomisordid. Kõige nõutavamateks ploomideks olid „Emma Lepermanni“ nimelised ploomid, millede kg-st maksti 1—1,25 kr. Sama kõrge hinnaga müüdi suuri sinise-

värvilisi ploome, kuna meie hariliku Liivimaa munaploomi hind kõikus vaid ainult 70—80 snt ümber kg. Järgneval nädalal on loota ploomihindade langust, kuna neid sel nädalal veel võrdlemisi vähe turule toodi.

### KALATURG. — FISH MARKET.

Paranenud püügiolude ja kalatoodangu suurenemise tõttu valitses nii siseturul kui ka eksportkala väljaveos veidi elavam tegevus. Viimase kahe nädala kestel veeti välja värskekala: hauge, koha, latikaid ca. 10 000 kg ja angerjaid ca. 20 000 kg. Neist läks Taami eluskalana sumplaevadega 16 000 kg ja Saksa jääga kastidesse pakitult värskekalana 4000 kg.

Kaluritele maksti angerja kilost 100—105 senti, eksporthind 115—130 s. kg.

Rahuldava koguse värskekala siseturule müügitulek mõjus omakorda kalahinna lan-

Esmakordselt ilmusid turule ka pohlad, mille kg-st nõuti 20 snt. Kurgihind oli endiselt madal ja sibulatehind näitas püsivust — 13—15 snt kg suurmüügil ja 18—20 snt kg väikemüügil.

gusele. Nii müüdi läinud nädalal Tallinna kalaturul koha I valik 100—120 s. kg, II valik 70—100 s. kg, ahest 100—140 s. kg, hauge 50—70 s. kg. Latikaid müügil rohkesti, hinnaga 20—35 s. kg, ahvenas 25—40 s. kg, koger 30—35 s. kg. Lõhe müügil vähe — hinnaga 300 s. kg, iherus (mereforell) 150—200 s. kg. Kilusaak arenes rahuldavalt, kuna räimetoodang oli nõrk. Läinud nädalal tuli Tallinna kalasadama kaudu müügile kilu ca 30 000 kg, räimi 10 000 kg ja lesti 4000 kg. Kalarannas maksus kilu 18—21 s. kg, turul müüdi 20—25 s. kg, räim Kalarannas 14—20 s. kg, turul 20—25 s. kg, turul 15—25 s. kg.

## VÄLISMAA MAJANDUSTEATMEID

### UUDISEID LÄTI MAJANDUSPOLIITIKA JA SEADUSANDLUSE ALALT. *ECONOMIC POLICY AND LAWS IN LATVIA.*

3—16. VIII s. a. avaldati Läti Riigiteatajas („Valdibas Vestnesis“):

Uus veotariif otseühendusega kaupade veoks üheltpoolt Poola ja teisepoolt Läti, Eesti ja Helsingi vahel (nr. 172—175) (vt. „Majandusteated“ nr. 31).

Maksuseaduse muudatused (nr. 176), mis toob maksustamise alal tõhusaid muudatusi. Esiteks, kriisimaks, mis pandi kehtima majanduskriisi ajaks tulu- ja linna kinnisvaramaksu 50%-se juurdemaksuma, muutub püsivaks. Seejuures tähendatud juurdemaksu ei nimetata edaspidi kriisimaksuks ja seda võetakse pisut väiksemal määral (40% tulu- ja linna kinnisvaramaksust). — Teiseks, majaanikke, kes ei ole seadnud sisse sellekohaseid raamatuid, ei maksustata edaspidi teatud teoreetilise koefitsiendi alusel, vaid tegelikude tulude ja kulude kohaselt. Kuna teoreetilise koefitsiendi alusel laialdaselt tarvituselevõetud maksustamine vastas tegelikkudele tuludele vaid üksikudel juhtudel, siis osutub mainitud uus maksustamis-

viis majaanikelt võetava maksu suurendamiseks. — Kolmandaks, tulumaksu ei tule õiendada enam maksuaasta möödumisel, nagu see toimus senini, vaid sama aasta kestel. Kuna mainitud muudatused on kehtivad 1936. a. maksuaastast, siis osutub toodud asjaolu uueks allikaks 1936/37. a. eelarveaastal laekuvate maksusummade suurendamiseks.

Osalt selleks, et kompenseerida majaanikke tegelikult suurenenud maksu puhul, on muudetud üüriseadust (nr. 176). Alates 1924. a. reguleeriti üürihinda mainitud seaduse alusel, kusjuures põhinormiks võeti samade ruumide eest enne maailmasõda makstud üürihind. Vaid tõhusamate remontide puhul (ületavaid kinnisvaraväärtust 25%) võis üürihinda teatud määral tõsta. Nüüd jäetakse majaanikele üürihinna määramisel vabad käed, arvatud välja kuni 3-toalised korterid Riias, millele üür on sõltuv ka edaspidi mainitud üüriseaduse normist.

Ke gums'i jõujaama ehitamise

seadus (nr. 177), millega kinnitati 1. augustil Läti valitsuse ja rootsi firmade Svenska Entreprenad A. B., Stockholm ja A. B. Electro Invest Västerås vahel allkirjutatud leping hüdro-elektrijõujaama ehitamise kohta Diiinal (vt. „Majandusteated“ nr. 31). See on juba teine sellesarnane seadus. Esimene seadus The Foundation Company'ga, New York, sõlmitud lepingu kohta Diiina hüdro-elektrienergia kasutamise üle lõpliku projekti koostamise ja esimese jõujaama ehitamise teostamise ja finantseerimise kohta võeti parlamendi poolt vastu 23. XII 1932 (nr. 249, 1932. a.). Eeltööd, mis pidi tasuma Läti valitsus, teostati ameerika firma poolt 1932—33. a., kuid jõujaama ehitamisele, mida pidi finantseerima täielikult tähendatud firma ise, ei asutud. Nüüd on norra firmadega sõlmitud lepingus nähtud ette, et hüdro-jõujaama ehitamist finantseerib osaliselt ka Läti valitsus. Ühenduses sellega on võetud vastu riigi 1936/37 lisaeelarve seadus (nr. 177) 11,3 milj. Ls suuruses. Need 11,3 milj. Ls, mis on määratud hüdro-elektri jõujaama ehitamiseks, saadakse: 1,0 milj. Ls riigi kapitalidest ja -fondidest ja 10,3 milj. Ls laenu näol riigi krediitfondi kaudu.

Määrus välisvaluuta kohta mak- sude ja tempelmaksu arvestamiseks (nr. 178),

kusjuures tähendatud kursid määrab kindlaks rahaminister. Tähendatud määruse kohaselt kindlaksmääratud kursid (näiteks 100 Ekr. = 80 Ls) on kehtivad 17. augustist s. a. kuni uue korralduseni.

Juhised teraviljaraamatute kohta (nr. 178), millega määratakse uued raamatud ühe aasta peale, alates 16. VIII s. a. Nende esitamata ja neisse vastavaid sissekandeid tegemata teravilja ost, müük ja töötlemine on keelatud. Mainitud raamatud peavad kergendama ka edaspidi teraviljamonopoli võitlust spekulatsiooniga. Uued raamatud hakkavad kehtima 16. VIII s. a., kuna 20. VIII teraviljamonopol alustab teravilja kokkuostu kindlate hindadega 1936. a. teraviljasaagist. Viimane toimub eelmise aasta kindlate hindadega, s. o. kuivatatud: rukki kv. 15.40—18.60 Ls, nisu kv. 14.90—19.80 Ls, odra kv. 12.00—16.00 Ls. ja kaera kv. 11.00—15.00 Ls. Tähendatud hinnad kehtivad kuni 30. XI s. a.

Määrus toetusnormide kohta väärtusliikkude tuloomade pidamise eest (nr. 181), kusjuures on nähtud ette, et põllutöökoda võib anda välja käesoleval eelarveaastal väärtusliikkude tulooma- de pidamise soodustamiseks kuni 50 Ls toupulli kohta.

# INFORMATSIOONI OSA

## EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return,

AKTIIVA

7. augustil 1936. a.

PASSIVA

1. Kattvara: — Reserve: kuld: rahas ja kangides . . . . . 34 155 203,— väliaraha . . . . . 4 137 749,88	1. Põhikapital — Capital . . . . . 5 000 000,—
2. Vahetusraha — Subsidiary Coin. . . . . 1 404 294,81	2. Tagavarakapital — Reserve Fund . . . . . 704 876,51
3. Sisevekslid: — Home Bills: kaubavekslid . . . . . 7 268 657,18 põllumajandusl. . . . . 1 624 356,42 metastööstusl. . . . . 71 385,69	3. Jooksvad kohustused: — Current Liabilities: a) pangatähed liikvel . . . . . 98 754 435,— b) jooksvad arved: valitsuse . . . . . 13 848 351,06 pankade . . . . . 8 874 212,63 teised . . . . . 2 682 760,31
4. Laenud: — Loans and Advances: valitsusele . . . . . — teistele *) . . . . . 7 042 120,07	4. Muud passivad — Other Liabilities . . . . . 5 659 071,52
5. Kinnis- ja vallasvara — Immovable Property and Equipment . . . . . 2 986 080,77	
6. Muud aktivad — Other Assets . . . . . 16 138 846,26	
<b>75 518 697,08</b>	<b>75 518 697,08</b>

Kattvara vahekord jooksvate kohustustega: } 59,69%  
Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

\*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laene Kr. 1 433 254,00  
Includes Ekr. 1 433 254,00 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

# VÄLISMINISTERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

## SOOME.

Soome majandus. — *Economic Conditions in Finland.*

Põllumajandus. Põllutoodete ja karjasaaduste hinnatõusule aitas kaasa suurendatud väljavedu või ja juustu alal; väikene hindade tõus väljaveos ja hindade tõus siseturul teravilja alal, mis oli põhjustatud oma vilja puudusest. Valitsuse poolt jätkati preemiate maksmist, kuid see oli üksikute saaduste suhtes kaunis tagasihoidlik. Oma viljatagavara kadus siseturult juba mais, mil valitsus oli alla viinud sundjahvatuse % oma viljale 5%-le ja selle tõttu tuli II veerandil erakordselt palju sisse vedada. Peale selle tõusis suureks ka kaeraseemne ja loomade jõutoidu sissevedu. Käesoleva aasta esimese kuue kuu jooksul veeti üldiselt sisse teravilja 186 000 tn (eelmisel aastal 58 000 tn), sellest rukist 54 000 tn (e. a. 10 000 tn), maisi 58 000 tn (e. a. 14 000 tn), kaera 27 000 tn (e. a. 2 tn). Kliisid toodi sisse samal ajajärgul 39 000 tn (e. a. alla 14 000 tn).

Vilja sissevedu nii suurel määral tuleb pidada erandiiks, mida põhjustas 1935. a. osaliselt äpardunud viljasaak, kuid et ka järgmise lõikuse väljavaateid ei peeta nii soodsateks kui 1934. a. lõikuseaegseid, siis tehakse praegusest olukorrast üksikute asjatundjate poolt see järeldus, et teravilja kasvatamist on viimasel ajal asjata püütud pürata ületoodangu kartusel.

Põllumajanduse tulevikku küsimused on praegu mitmepoolsel sõelumisel uute sihtide määramiseks. Püütakse vabaneda välisturgude mõjutustest Soome põllumajanduses suuremate ümberkorraldamiste teel. Eesmärgiks on seatud kasvatada neid viljakultuure, mille kasvatamine on tarvilik Soome toorainete seisukohalt ja majanduslikult tasuv, ja loobuda või vähendada nende kultuuride kasvatamist, mida tuleb jätkuvalt toetada preemiatega. Suurt rõhku tahetakse edaspidi panna ka jõutoidu kasvatamisele, sest et sissevedu sellel alal on suur ja näitab suurenemist aast-aastalt.

Väljavaated uueks lõikuseks olid juuni keskpaigu võrdlemisi lubavad, kuid igatahes alla 1934. a. lõikust. Tarviduse katteks tuleb

enam-vähem kindlasti osta rukist juurde ja võib olla ka teisi vilju.

Tööstus. Areng tööstuses jäi II veerandil jälle veidi pidurdama. Siseturutööstuses oli märgata nõrgenemist juba esimesel veerandil ja see olukord kestis ka II veerandil. Eksporditööstuse toodang II veerandil jäi ka maha esimese veerandi tulemustest. Võrreldes aga 1935. a. esimese poolega, on 1936. a. esimese poole toodang tunduvalt suurem nii koguselt kui ka väärtuselt. Unitase indeks näitab järgmist:

### Üldtoodang.

	Kogus				Väärtus			
	1933	1934	1935	1936	1933	1934	1935	1936
Aprill . . . . .	114	141	148	155	92	123	123	130
Mai . . . . .	120	141	149	158	99	123	121	133
Juuni . . . . .	117	145	135	146	98	125	111	124
II veerand . . . . .	117	142	144	154	96	123	118	129
I veerand . . . . .	110	135	148	159	89	117	123	132

### Siseturutööstuse toodang II veerandil.

	1933	1934	1935	1936	1933	1934	1935	1936
Metall. kaub. ja masinad . . . . .	96	124	121	121	95	126	129	130
Ketnustooted . . . . .	118	145	157	153	112	144	151	147
Nahad ja jalanõud . . . . .	136	156	181	160	105	123	136	123
Ehitustarbed . . . . .	97	115	125	147	86	104	116	137
Toit- ja maitseained . . . . .	113	130	136	143	119	128	135	139
Kokku . . . . .	117	136	143	145	106	126	133	135

### Eksporditööstuse areng II veerandil.

	1933	1934	1935	1936	1933	1934	1935	1936
Puukaup . . . . .	75	101	93	99	61	96	76	89
Paberitooted . . . . .	199	234	237	284	127	152	141	132
Kokku . . . . .	118	131	145	164	84	115	100	122

Eksporditööstuse alal on oluline see, et saeveskite tegevus arenes soodsalt. Käesoleva aasta esimesel poolel müüdi 820 000 st., kuna kahel eelmisel aastal see arv oli vastavalt 610 000 ja 725 000 st. Teised puutootlemise alad näitasid II veerandil tunduvalt suurenenemist võrreldes eelmise aasta sama ajajärguga. Tselhuloosi toodang (sulgudes 1935. aasta II veerandi arvud) oli 317 milj. kg (266 milj. kg), paberitoodang 127 milj. kg (110 milj. kg), puumass 75 milj. kg (72 milj. kg), vineer 50 300 m<sup>3</sup> (43 400 m<sup>3</sup>). Ka oli tellimisi tagavaras rohkem, kui eelmisel aastal.

Sisekaubanduse läbikõigud olid II veerandil natukene väiksemad I veerandi omadest.

## Läbimüügi indeks Unitase järele (1926=100):

	1932	1933	1934	1935	1936
aprill . . . . .	94	100	114	126	138
mai . . . . .	96	109	115	133	146
juuni . . . . .	98	106	121	126	138
II veerand . . . .	97	105	116	128	141
I veerand . . . .	85	100	121	131	144

Vekslite protestid ja konkursitoimingud näitavad jätkuvat alanemist.

Väliskaubandus näitas hoogsat arengut, II veerandil oli ekspordi kogus suurem kui kunagi enne samal ajajärgul, samuti ei jäänud rahaline läbikäik palju maha 1928 ja 1929 rekordaastate lähikäigust. Võrreldes eelmise aastaga kasvas impordi kogus 15% võrra, sama võrra ehk umbes 210 milj. Smk. võrra kasvas ka selle väärtus. Sellest kasvust langes 133 milj. Smk. toorainetele, 36 milj. Smk. maitse- ja toitainetele ja 13 milj. Smk. teistele tarbeainetele.

Ekspord kasvab umbes 20%, nii koguselt kui väärtuselt, mis andis rahas kasvu 275 milj. Smk. Sellest kasvust tuli 105 milj. Smk. paberitoodete arvelt, 77 milj. Smk. puukauba arvelt ja 25 milj. Smk. karjatoodete arvelt.

Käesoleva aasta esimese poole eksporditavate väljaveo kaubaliikide järele oli:

	1931-35	1935	1936
Saetud puukaup. std. . . . .	237 000	266 000	323 000
Tselluloos tn. . . . .	338 000	383 000	496 000
Puumass . . . . .	99 000	123 000	143 000
Papp . . . . .	28 000	31 000	33 000
Paber . . . . .	152 000	179 000	214 000
Vineer . . . . .	46 000	61 000	71 000
Või . . . . .	7 160	5 400	6 900
Juust . . . . .	1 700	2 000	2 500
Munad . . . . .	3 800	4 500	3 900

Teise veerandi väliskaubanduse bilanss oli aktiivne 82 milj. Smk. võrra (1935. a. II veerandil +19 milj. Smk.), kusjuures tuleb arvestada veel seda, et sel veerandil toodi 36 milj. Smk. kuld, mis arvestati sisseveona. Arvates maha I veerandi passiivsust, andis käesoleva aasta esimene pool väliskaubanduse aktiivsuse 53 milj. Smk. võrra eelmise aasta passiivsuse vastu 29 milj. Smk. sama ajajärgu kohta. Väliskaubanduse väljavaateid peetakse tänava eriti soodsaks ja loodetakse ületada läinud-aastaseid saavutusi. Arvestatakse peamiselt kolme teguriga: paberitööstuse toodangu erakordse kasvuga, saetud puukauba kõvenenud hindadega

ja karjatoodete suhteliselt heade hindadega käesoleval aastal. Kõikides ekspordi nümmades on näha ette kasvu.

Väliskaubanduse aktiivsus oleks olnud märksa suurem kui ei oleks tulnud erakordselt palju importida teravilja ja jõutoitu. Suurenenud teravilja import oli teatavasti põhjustatud ebsoodsast eelmise aasta lõikusest.

Kaubavahetuse tasakaalustamist üksikute riikidega, mille poole on püütud viimasel ajal ka Soomes, ei ole kaugeltki saavutatud. Saksale ja Rootsile püsib kaubavahetus Soomega endiselt tugevasti aktiivseks ja Inglisele veab Soome senini kaks korda rohkem, kui seda on ka suurendatud ostud.

Rahaturul oli palju vaba raha. Pankade hoiusummad, mis I veerandi lõpul jõudsid rekordse arvuni 14 333 milj. Smk, kasvasid veelgi 435 milj. Smk. võrra, sellest langes kommertsbankade osale 323 milj. Smk. ja 102 milj. Smk. hoiupankade ja -kassade osale. Hoiuste kasvamisega tõusis ka kassavarade seis pankades 542 milj. Smk. 865 milj. Smk. peale, mis moodustab 69% kommertsbankade oma kapitalist. Saadud summadest laenasid pangad edasi 134 milj. Smk, nii et 189 milj. Smk. jäi kassadesse. Suurest rahapakkumisest tingituna vähendasid pangad a vista hoiuste protsendi 1/2% võrra, nii et praegune % on 1.

Välismaakutases on olnud hooajalisi muudatusi. Soome Panga saadaolevad summad (neto) vähenesid 202 milj. Smk. ja teistel pankadel 118 milj. Smk. võrra, kuid üldiselt oli see II veerandi lõpul Soomele veel aktiivne 1404 milj. Smk. suuruses. Soome marga noteering jälgis naelsterlingit. Kullaväärtus, mis II veerandi algul arvestati 51,2% al pari, tõusis II veerandil 51,7%-le.

Hindade areng ei olnud ühtlane. Eksporditoodete hinnad tõusid keskmiselt puukauba tuntava hinnatõusu tõttu. Paranes ka paberitoodete hind, kuid karjasaaduste ja nahkade hinnad olid nõrgad.

Hinnad siseturul olid kindlamad. II veerandi üldindeks on täpsalt sama kui aasta eest, kuid natukene nõrgem kui käesoleva aasta I veerandi indeks. Kodutööstuse tooted on püsinud hinnas, kalduvusega tõusu poole.